

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 9/3 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Og nu begynder altså forhandlingen, vil jeg gerne sige, og derfor skal der være ro i salen.

Forhandling

Industriministeren (Trøjborg):

Dette beslutningsforslag fra SF vil pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag om, at størrelsen af pensionsydelse ikke må afhænge af køn eller invaliditetsrisiko, og om at etablere en udligningsordning mellem pensionsordninger.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til de enkelte punkter i beslutningsforslaget.

Forslaget om, at pensionsydelser ikke må afhænge af køn, betyder, at man skal anvende et såkaldt fælleskønsgrundlag. Det vil sige, at man for de samme bidrag skal udbetale de samme ydelser til mænd og kvinder. Regeringen lægger også på pensionsområdet naturligvis stor vægt på ligebehandling af kønnene og er derfor positivt indstillet over for forslag, der trækker i den rigtige retning.

Når det drejer sig om ligebehandling i forsikringsmæssige pensionsordninger, er det imidlertid ikke nogen hemmelighed, at sagen ikke er så simpel endda. Det er ikke så ligetil at fastlægge, hvad der skal forstås ved ligebehandling i pensionsmæssig forstand. Sagen er jo, at de to køn har forskellig gennemsnitlig levetid og invaliditetsrisiko. Der vil derfor uanset fælleskønsgrundlag eller ej være forskel på de faktiske udgifter til pension til mænd og kvinder, selv om pensionsydelserne er ens.

Et uafklaret spørgsmål er derfor, om ligebehandling skal ske ved, at der gives ens pensionsydelser både ved engangsudbetalinger og ved løbende udbetalinger, eller ved, at de faktiske udgifter til pension holdes ens for de to køn. Anvendelse af et fælleskønsgrundlag vil derfor, uanset hvordan man laver ligebehandling, medføre en omfordeling af pensionsmidler mellem medlemmerne fra det ene køn til det andet.

Det skal dog bemærkes, at pensionsordninger normalt er sammensat af flere pensionsele-

menter, f.eks. alders- og invalidepension samt ægtefælle- og børnepension. De to første typer er dyrest for kvinder, mens de to sidste er dyrest for mænd. I praksis går det lige op, så der er faktisk næsten ingen diskrimination på grund af køn.

Industriministeriets Pensionsoverførselsudvalg behandlede i sin betænkning nr. 1228 om pensionsmæssig ligebehandling af mænd og kvinder fra oktober 1991 indgående disse spørgsmål i forbindelse med et lovforslag, der ville gennemføre et EF-direktiv om ligebehandling. Lovforslaget blev sendt til høring, og der var bred opbakning til det. Det skal her fremhæves, at det er i overensstemmelse med direktivet ikke at anvende fælleskønsgrundlag.

EF-Domstolen behandler i øjeblikket en række sager om pensionsmæssig ligebehandling af mænd og kvinder, der mere præcist skal afklare, hvad Romtraktatens artikel 119 om arbejdsgiverens pligt til at sørge for ligebehandling betyder for pensionsordninger. Den daværende regering valgte derfor ikke at fremsætte lovforslaget, før EF-Domstolen har kastet klare lys over begrebet pensionsmæssig ligebehandling af mænd og kvinder.

Dommen ventes til sommer, og så snart den er afsagt, vil regeringen udarbejde et lovforslag, som efter alt at dømme vil kunne fremsættes til efteråret.

Det andet hovedspørgsmål er spørgsmålet om de erhvervsbetingede invaliditetsrisici. Helbredsbedømmelse foretages i forsikringsmæssige pensionsordninger for at undgå mulighed for spekulation i at søge forsikringsdækning mod sygdomme, som folk ved at de har. I de store obligatoriske pensionsordninger, hvor medlemmerne optages automatisk på baggrund af en overenskomstaftale, vil denne spekulationsmulighed kun i ringe omfang være til stede, og disse ordninger vil derfor etableres uden krav om afgivelse af helbredsoplysninger, hvorved ydelserne ikke kommer til at afhænge af invaliditetsrisikoen.

De enkelte pensionsordningers erhvervsbetingede forskelle samt forskelle i kønssammensætning medfører imidlertid som anført i beslutningsforslaget, at man ikke vil få de samme ydelser for det samme bidrag fra ordning til ordning, medmindre der etableres en fælles risikoudligningsordning. Regeringen tvivler på, om det er hensigtsmæssigt med en udlignings-